

ИЗ МАНС-А УПОЗОРАВАЈУ ДА НОВА ТЕРМОЕЛЕКТРАНА У ПЉЕВЉИМА НИЈЕ ОДРЖИВА БЕЗ ПОМОЋИ ДРЖАВЕ

Други блок би пословао са милионским губицима

Други блок би, према тренутним цијенама електричне енергије, производио милионске губитке, па је вјероватан сценарио да би Влада кроз дојелу државних субвенција одржавала овај пројекат, сматрају у МАНС-у

Влада је контроверзни пројекат изградње другог блока Термоелектране Пљевља засновала на манипулативним подацима о стварној цијени угља потребног за рад нове термоелектране, на основу чега је нереално пројектовала и производњу електричне енергије. Други блок би према тренутним цијенама електричне енергије производио милионске губитке, па је вјероватан сценарио да би Влада кроз дојелу државних субвенција одржавала овај пројекат, показује анализа Истраживачког центра МАНС-а.

Анализа је урађена на основу званичних владиних података приказаних у нацрту детаљног просторног плана (ДПП) за термоелектрану у Пљевљима, за који је јавна расправа одржана у мају прошле године, као и на основу података које је МАНС прикупно користећи Закон о слободном приступу информацијама.

Према нацрту ДПП-а, цијена угља за други блок утврђена је у износу од 20,08 еура

по тони за квалитет угља од 9.560 кЈ/кг. Међутим, тренутни купопродајни уговор између Електропривреде (ЕПЦГ) и Рудника угља (РУП) показује да пљеваљска компанија, за рад постојећег блока термоелектране, угљем слабијег квалитета (9.211 кЈ/кг) продаје ЕПЦГ по много већој цијени, односно по 25,65 еура по тони.

То значи да је стварна цијена угља знатно потцијењена и да би на гарантовани квалитет од 9.560 кЈ/кг износила 26,62 еура по тони, па је јасно да је Влада знатно умањила укупне годишње трошкове угља, који је кључни елемент у цијени коштања струје из термоелектране. Самим тим је потцијењена и пројектована производна цијена електричне енергије од 42 еура по мегават-сату и она је реално знатно већа.

Чак и када би се владина пројекција о производној цијени електричне енергије из другог блока од 42 еура по мегават-сату примјенила на тренутну цијену од 37,57 еура по мегавату, коју по регулисаним тарифама плаћају домаћи

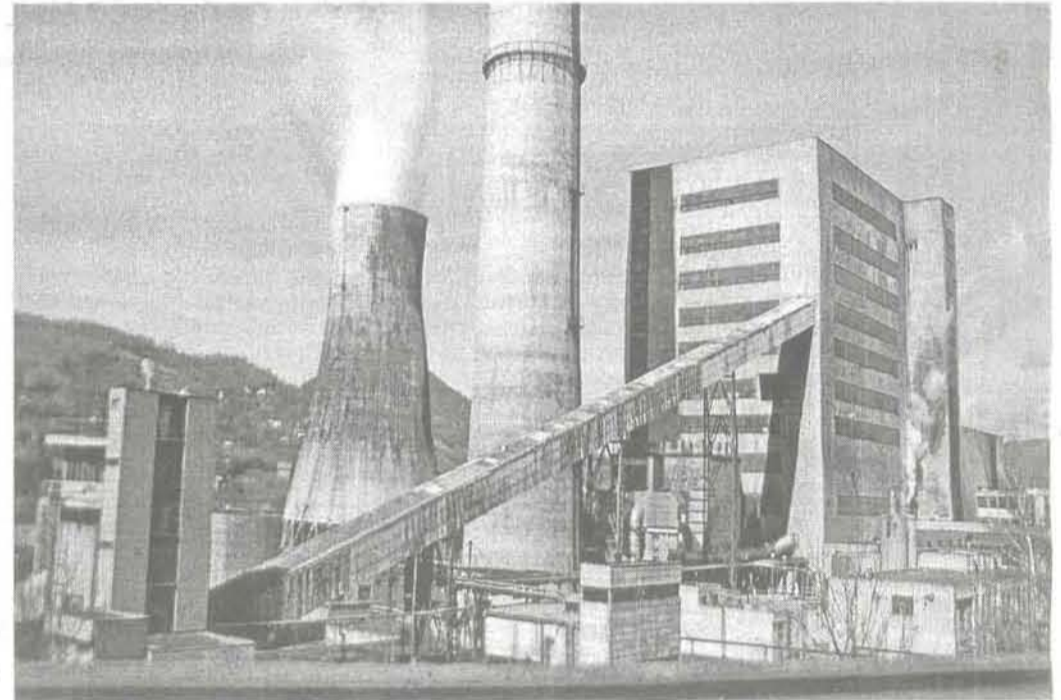
потрошачи, јасно је да би нова термоелектрана производила губитке у пословању. Тако би по тренутним цијенама, а по основу понуде чешке компаније Шкода Праг (блок снаге 254 MW и производња 1.600 GWh), годишњи губитак био седам милиона еура.

С тим у вези, битно је напоменути да су тренутне цијене електричне енергије на европским берзама још и ниже и да просјечно износе око 30 еура по мегавату. Процијенује се да ће тренд ниских цијена електричне енергије на европским тржиштима бити задржан и наредних година.

Са друге стране, званични подаци о финансијском пословању пљеваљског Рудника угља показују да је компанија у огромним дуговима и да из сопствених извора не може финансирати отварање рудника за рад другог блока. До краја рада првог и новог другог блока пљеваљска компанија треба да уложи 230 милиона еура за отварање нових рудника и рекултивацију земљишта, што је обавеза дефинисана Законом о рударству.

Сви ови подаци наговјештавају да би истраживање Владе на пројекту другог блока могло да буде увод у дојелу нове државне помоћи и с тим у вези су индикативне недавне измјене Закона о енергетици према којима је експлоатација угља за потребе производње електричне енергије дефинисана као дјелатност од јавног интереса.

Наиме, када се има у виду да Закон о контроли државне помоћи омогућава помоћ (субвенције, фискалне олакшице, отписи дугова и слично) за дјелатности од јавног интереса очигледно је да је на тај

ТЕ Пљевља

Словеначки Шоштањ 6 коштао дупло скупље

Још један примјер изградње термоелектране у сусједству указује на опрез у планирању такве врсте енергетских објеката. Ријеч је о термоелектрани Шоштањ 6 у Словенији која је саграђена како би замијенила пет застарјелих објеката који се налазе у истом комплексу.

Пројекат је првобитно требало да кошта 602 милиона еура, да обезбиди 3,5 хиљада нових радних мјеста и створи зараду. Међутим, изграђени блок је достигао цијену од невјероватних 1,4 милијарде еура, у њему ради око 450 радника, а очекује се да у блиској будућности дио буде отпуштен, док се процијенује да сходно тренутним цијенама електричне енергије годишње производи губитке од више десетина милиона еура.

начин отворен пут за дојелу одређеног вида државне помоћи за реализацију пројекта изградње другог блока.

Из Владе је недавно најављено да ће пројекат другог блока бити реализован тако што ће бити формирано посебно предузеће у којем ће држава имати 51 одсто, а ЕПЦГ 49 одсто. Државна енергетска компанија би потом откупљивала

струју од тог новог предузећа по трошковном принципу како би ново предузеће уопште било одрживо, што би могло бити модел за дојелу државне помоћи.

Истраживачки центар МАНС-а претходних дана је објавио да трошкови пројекта другог блока могу износити 3,5 милиона.

Овај текст је сачињен уз подршку Европске уније у склопу пројекта „Нулта толеранција на корупцију“. За садржај овог текста одговорна је искључиво Мрежа за афирмацију невладиног сектора – МАНС, а ставови изнијети у овом тексту ни у ком случају се не могу сматрати ставовима Европске уније.

И. МРДОВИЋ

Хрвати одустају од градње Пломин Ц

Хрватски званичници недавно су наговјештали излазак из најављеног пројекта изградње термоелектране Пломин Ц, заснованог на увозу угља. Проблематични пројекат Пломин Ц мјесецима је био предмет спорења у хрватској јавности и на мети оштрих критика тамошње јавности, преваходно невладиних организација, које су тражиле његово обустављање.

Из хрватске владе недавно су отворено признали оно што су невладине организације мјесецима тврдиле – да је изградња термоелектране Пломин Ц економски и еколошки неисплатива инвестиција. Признање је услједило тек након што је из Брисела и Европске уније најављено да ће покренути истрагу о државној помоћи коју хрватска влада намјерава да обезбиди за тај пројекат.

ЈАДРАНСКО БРОДОГРАДИЛИШТЕ

Још се не зна судбина радника

Радници Бродоградилшта Бијела не знају шта ће бити са њих 183, као и са имовином предузећа, ако конзорцијум Порто Монтењегро и Дамен добије концесију за приједно коришћење бродоградилшне луке. Председник синдиката Младен Кривокапић је казаво да ће цијена имовине, која је процијењена на 27,2 милиона еура, вјеро-

ватно бити спуштена.

– Концесионар ће је вјероватно купити и онда продати по доброј цијени. Вјероватно ћемо и ми онда бити намирени са заосталим дуговањима и отпремнинама, па на биро. Питање је да ли ће у Бијелој икада више бити бродоремонта када се концесионар ослободи радника и дугова – рекао је Кривокапић

Радију Јадран и додао да радници сада имају мало посла.

– Сигурно бисмо и даље могли имати велике ремонте, али не смијемо преузимати бродове, јер немамо услова. Ту је неколико бродова на којима има мало посла. У марту имамо најаву за долазак једног брода – навео је Кривокапић.

Порто Монтењегро, чији је велики власник Питер Манк и холандски Дамен, једини је доставио понуду на тендеру за дојелу концесије на коришћење бродоградилшне луке у Бијелој на период од 30 година. Тендерска комисија ће вредновање понуде обавити у прописаном року од 15 дана.

У развој Бродоградилшта биће потребно инвестирати износ не мањи од 20 милиона еура, за период од три године од ступања на снагу уговора о концесији.

Основна дјелатност понуђача треба да буду послови изградње и поправке јахти и мегајахти, спортских и чамаца за одмор и разоноду. Фиксна концесиона накнада је 123 хиљаде, а варијабилна ће минимум износити 150 хиљада.

Бродоградилште је у стечају од јула прошле године.

Бродоградилште

ЗА УЧЕШЋЕ У ПРОЈЕКТУ ХИЉАДУ ПЛУС

Потребно 13 докумената

За учешће у пројекту Хиљаду плус потребно је 13 докумената, показују подаци Министарства одрживог развоја, које је јуче објавило списак докумената.

Прво треба попуниги захтјев за дојелу дугорочног хипотекарног кредита, који је објављен на сајту и доступан у филијалама банака које учествују у пројекту, затим увјерење о пребивалишту у мјесту рјешавања стамбене потребе за подносиоца захтјева и сваког члана породичног домаћинства.

– Учесник мора обезбидити овјерену копију биометријске личне карте за подносиоца захтјева и пунољетне чланове домаћинства или увјерење о црногорском држављанству за подносиоца захтјева или чланове домаћинства који посједују старе исправе. Четврти документ је извод из матичне књиге рођених за малољетне чланове домаћинства. За брачне парове су потребни извод из матичне књиге вјенчаних, а за подносиоца захтјева и све одрасле чланове домаћинства потврда о запослењу издата од стране послодавца са наведеним примањима за временски период од претходна три мјесеца –

навели су из Министарства одрживог развоја.

Потребна је овјерена изјава подносиоца захтјева да нема у посједу стамбену јединицу на територији Црне Горе или нема у сусвојини више од трећине укупне површине стамбеног објекта у последње три године од дана подношења захтјева за дојелу кредита, затим овјерену сагласност подносиоца захтјева за обраду личних података у пројекту Хиљаду плус ради прибављања података од Управе за некретности, те изјаву о кућној заједници и броју чланова домаћинства.

За запослене у јавном сектору потребна је потврда издата од послодавца да запослени није ријешено стамбену потребу у складу са прописом Владе, односно надлежног органа локалне самоуправе до дана покретања поступка дојеле кредитних средстава.

Јавни позив ће бити објављен ускоро. Банке су се већ пријавиле за учешће, док позив за градитеље траје до 26. фебруара. Станови у оквиру пројекта продаваће се уз фиксну каматну стопу од 3,99 одсто.

ДМ